

Koncert

Publiczne wykonanie muzyki, a w języku polskim także nazwa utworu na instrument solowy z towarzyszeniem orkiestry

Źródłosłów: z łaciny *concertare* – współzawodniczyć.

W pierwszym znaczeniu koncert jest publicznym wykonaniem utworu muzycznego przez artystę-muzyka bądź grupę muzyków na żywo przed publicznością. Jeśli muzyk daje koncert solowy, mówimy o recitalu.

W drugim znaczeniu koncert jest gatunkiem i formą muzyczną. Jego istotą jest współzawodnictwo. Udział w nim biorą kontrastujące partie - solowa i partia zespołu (orkiestry), lub kilka partii solowych i orkiestra, jeżeli jest to koncert podwójny albo potrójny. Partie uczestniczą w muzycznym dialogu, wykazując się kunsztem i wirtuozerią.

Typową formą koncertu jest forma trzyczęściowa. Już w epoce [baroku](#) ukształtował się układ części, wyróżniających się pod względem tempa: szybka-wolna-szybka. Pierwsza część koncertu jest komponowana w [formie sonatowej](#) o dwóch ekspozycjach: orkiestrowej i solistycznej. Po reprzyzie w pierwszej części następuje wirtuozowska kadencja solistyczna. Druga część jest lirycznym centrum cyklu. Część trzecia utrzymywana jest najczęściej w formie sonatowej lub w formie [ronda](#). W okresie [romantyzmu](#) powstały także koncerty jednoczęściowe ([Franz Liszt](#)) i czteroczęściowe ([Johannes Brahms](#)).

Przykłady: *Koncert f-moll Fryderyka Chopina*, *Koncert fortepianowy nr 1 Piotra Czajkowskiego*, *Koncert na fortepian, skrzypce i wiolonczelę C-dur op. 56* (koncert potrójny) *Ludwiga van Beethovena*, *Koncert skrzypcowy d-moll op. 22* (Allegro moderato, Romance andante, Finale allegro) *Henryka Wieniawskiego*, *Koncert wiolonczelowy a-moll op. 129 Roberta Schumanna*, *Koncert na fortepian Pawła Szymańskiego*.